

Основні показники здоров`я населення

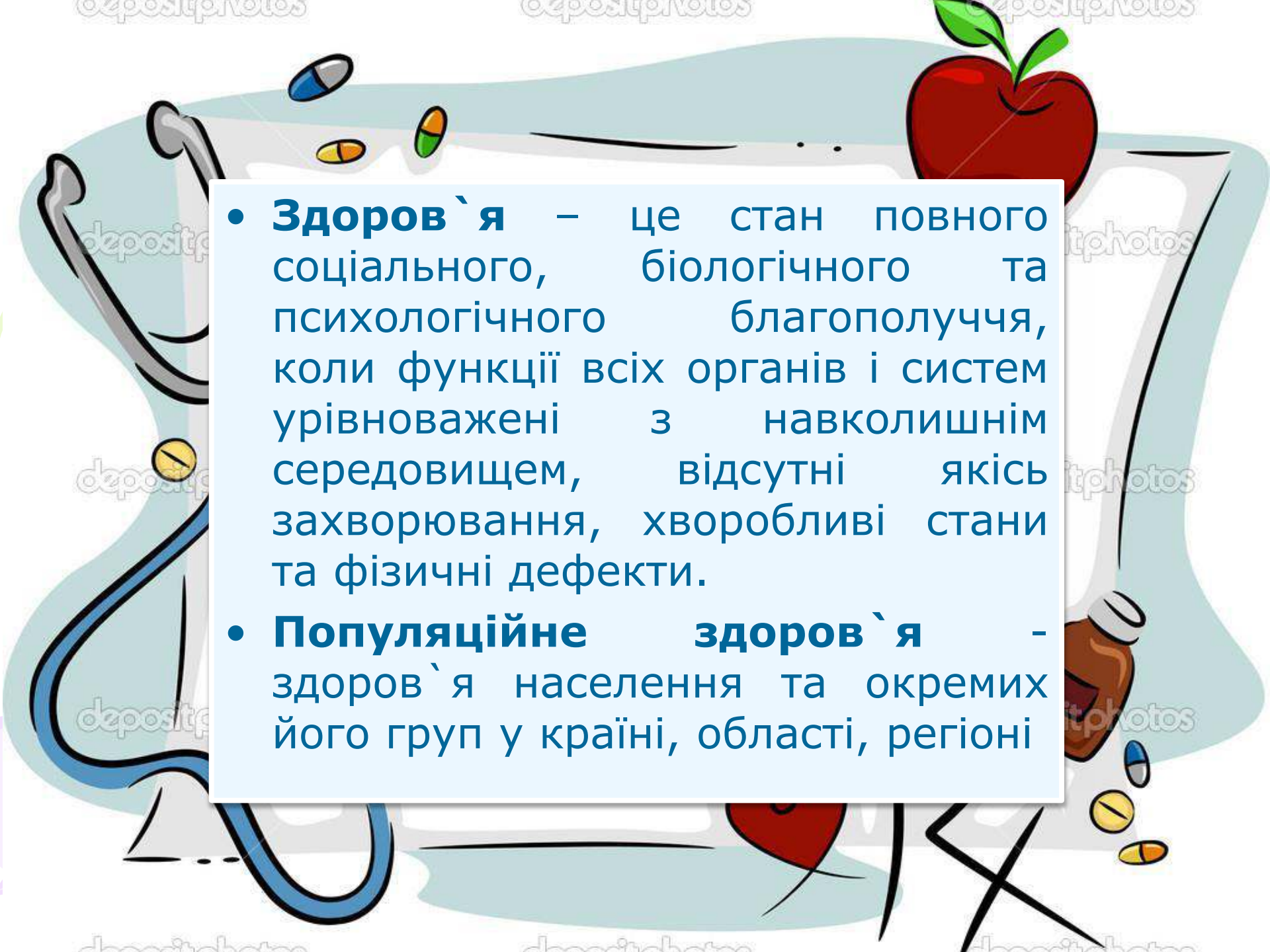

Основні стратегічні завдання діяльності системи охорони здоров'я

Збереження та зміцнення оптимального рівня здоров'я населення та подовження його активного довголіття.

Вивчення впливу умов і чинників, які призводять до позитивних і негативних відхилень у стані здоров'я окремих груп населення.

-
- **Здоров`я** – це стан повного соціального, біологічного та психологічного благополуччя, коли функції всіх органів і систем урівноважені з навколишнім середовищем, відсутні якісь захворювання, хворобливі стани та фізичні дефекти.
 - **Популяційне здоров`я** - здоров`я населення та окремих його груп у країні, області, регіоні

Комплекс медичних показників, що характеризують здоров`я населення

Демографічні

(народжуваність, смертність, очікувана тривалість життя)

Захворюваність

(загальна, інфекційна, госпітальна)

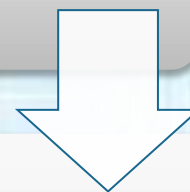
Фізичний розвиток

(морфо-функціонального та біологічного розвитку)

Комплекс медичних показників, що характеризують здоров`я населення

Інвалідність

(первинна та загальна)

Донозологічний стан

(імунітет, опірність систем,
активність ферментів)

Фактори ризику

Ендогенні

Екзогенні

Керовані

Некеровані

Керовані

Некеровані

Артеріальна гіпертензія,
дисліпідоза,
дисменорея

Вік, стать,
спадковість

Стан довкілля,
спосіб життя, хиби медицини

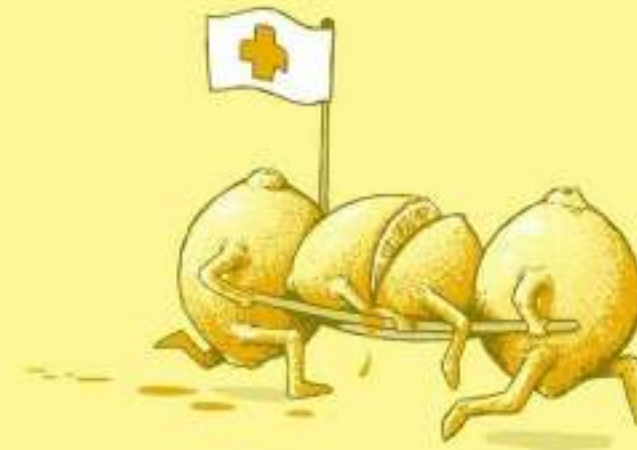
Клімат,
природні умови

Фактори, що впливають на рівень здоров`я населення

- **Фактори ризику** – це додатковий несприятливий вплив на організм, який підвищує ймовірність виникнення захворювання чи настання смерті.

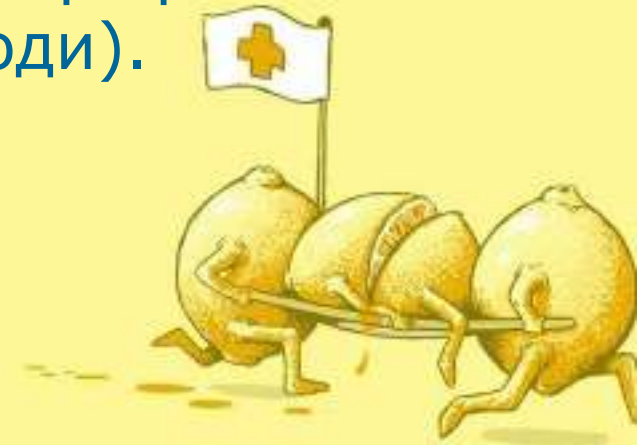
Вони є :

- Ендогенні.
- Екзогенні

Фактори ризику

- **Спосіб життя** (паління, зловживання алкоголем, наркотики, шкідливі умови праці, погані матеріальні умови).
- **Біологічні фактори** (вік, стать, спадковість, конституція).
- **Навколишнє середовище** (стан повітря, води, продуктів харчування, рівень радіації).
- **Медичні фактори** (лікувально-профілактичні та санітарно-протиепідемічні заходи).

Розподіл населення за групами здоров`я

Здорові

(0-1 випадок гострих респіраторних захворювань за рік)

Практично здорові

(особи з факторами ризику, не більше 2-3 випадків гострих респіраторних захворювань за рік)

Хворі з компенсованим станом

(особи з хронічними хворобами без загострень; 4 і більше випадків гострих респіраторних захворювань)

Хворі з субкомпенсованим станом

(особи з загостреннями хронічних хвороб протягом року)

Хворі з декомпенсованим станом

(хронічні хворі в стадії декомпенсації)

Демографічна ситуація в Україні та сучасному світі

- **Демографія** – наука про населення. Демографічні дані використовуються в медицині для:
 - Оцінки стану здоров`я населення.
 - Планування заходів з охорони здоров`я .
 - Складання науковообґрунтованих прогнозів і цілеспрямованої організації медичної допомоги.
 - Вибору пріоритетів в охороні здоров`я населення.

Напрямки статистичного вивчення населення.

- **Характеристика населення на певний час** – статистика населення.
- **Характеристика процесів зміни чисельності населення** – динаміка чи рух населення.

(основний документ перепис населення)

До основних демографічних показників відносять:

- Народжуваність.
- Смертність.
- Природний приріст.
- Середня очікувана тривалість життя.
- Смертність немовлят

Тенденції вікової структури України

- Зменшення частки дітей
- Зростання питомої ваги населення старших вікових груп.

На постаріння населення впливає:

- Зменшення народжуваності.
- Збільшення смертності.
- Збільшення захворюваності, множинні патології.
- Зростання економічного навантаження на працездатний вік.
- Організацію адекватної медичної та соціальної допомоги людям літнього віку.

Механічний рух населення

- **Внутрішня міграція** – переміщення груп населення у самій країні.
- **Зовнішня міграція** – переміщення населення за межами країни.
- **Еміграція** – виїзд за межі країни на постійне місце проживання.
- **Іміграція** – в`їзд до країни на постійне проживання.

(механічний рух населення може сприяти перенесенню інфекційних хвороб, тому його вивчають для оцінки санітарного стану населення.)

Відтворення населення

Природний рух

$$PP = H - C$$

народжуваність

смертність

Механічний рух

$$MP = I - E$$

іміграція

еміграція

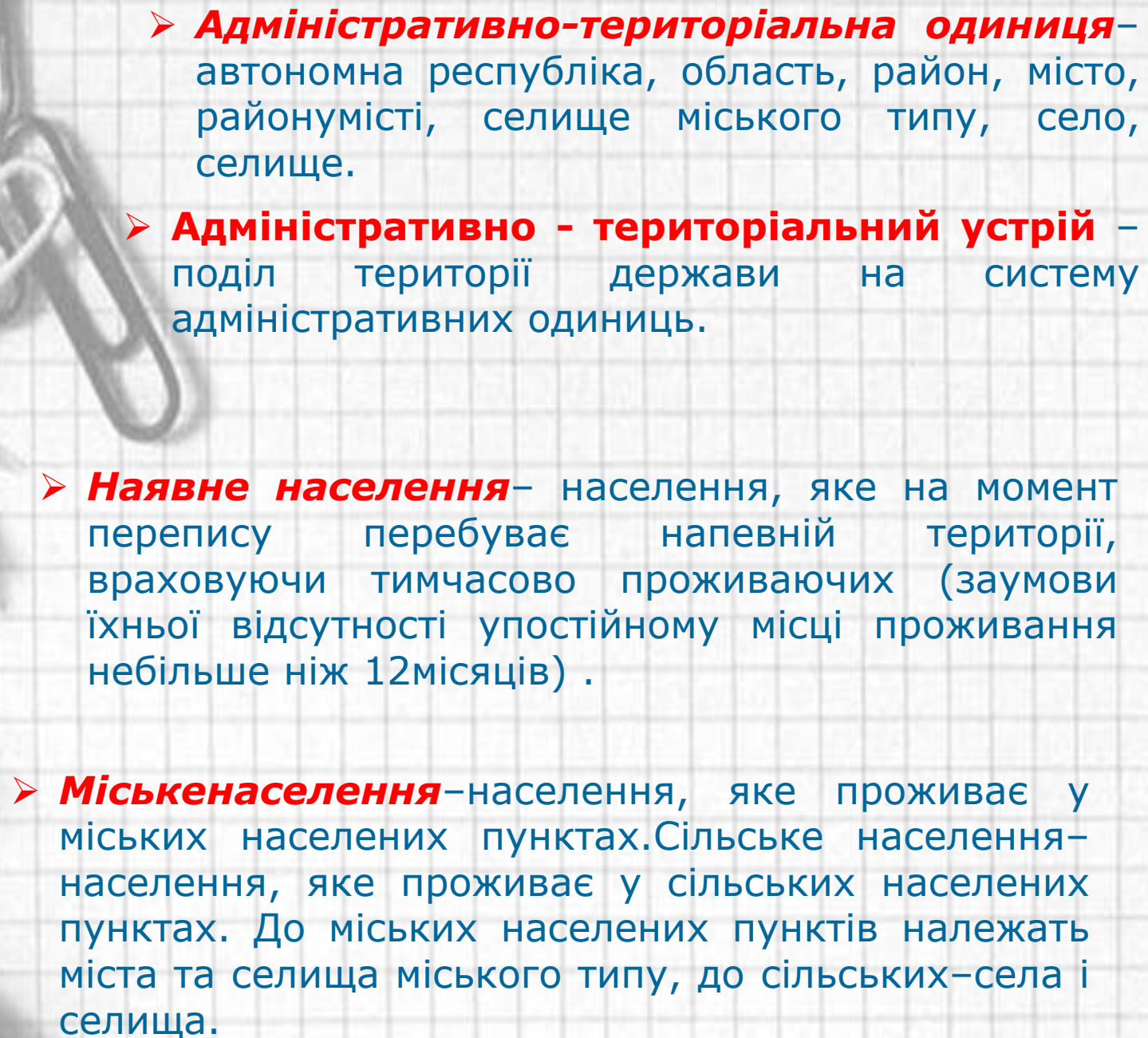
Природний рух населення

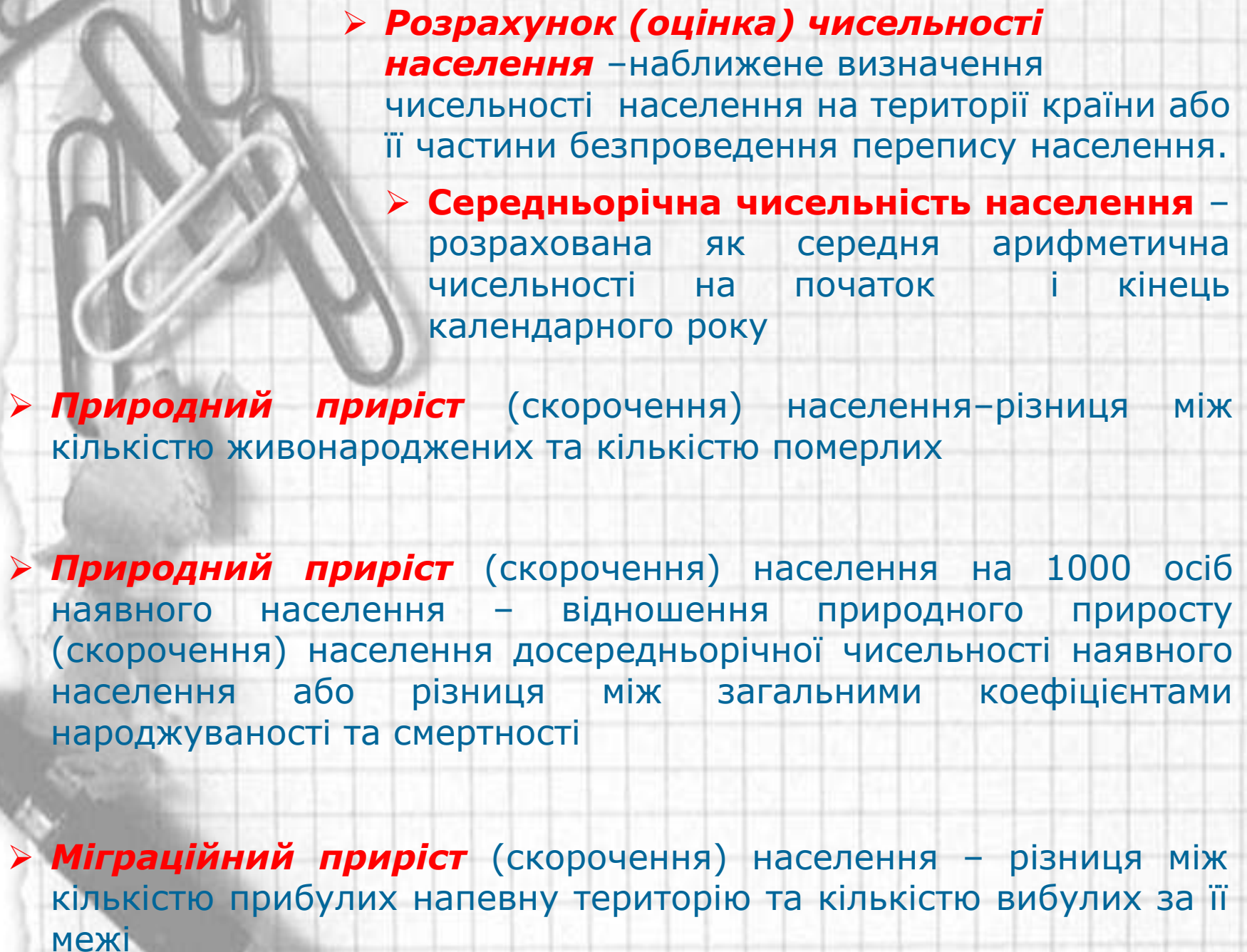
- Зміна чисельності внаслідок взаємодії основних демографічних явищ.
- Показує, чи забезпечують існуючі рівні народжуваності та смертності приріст населення

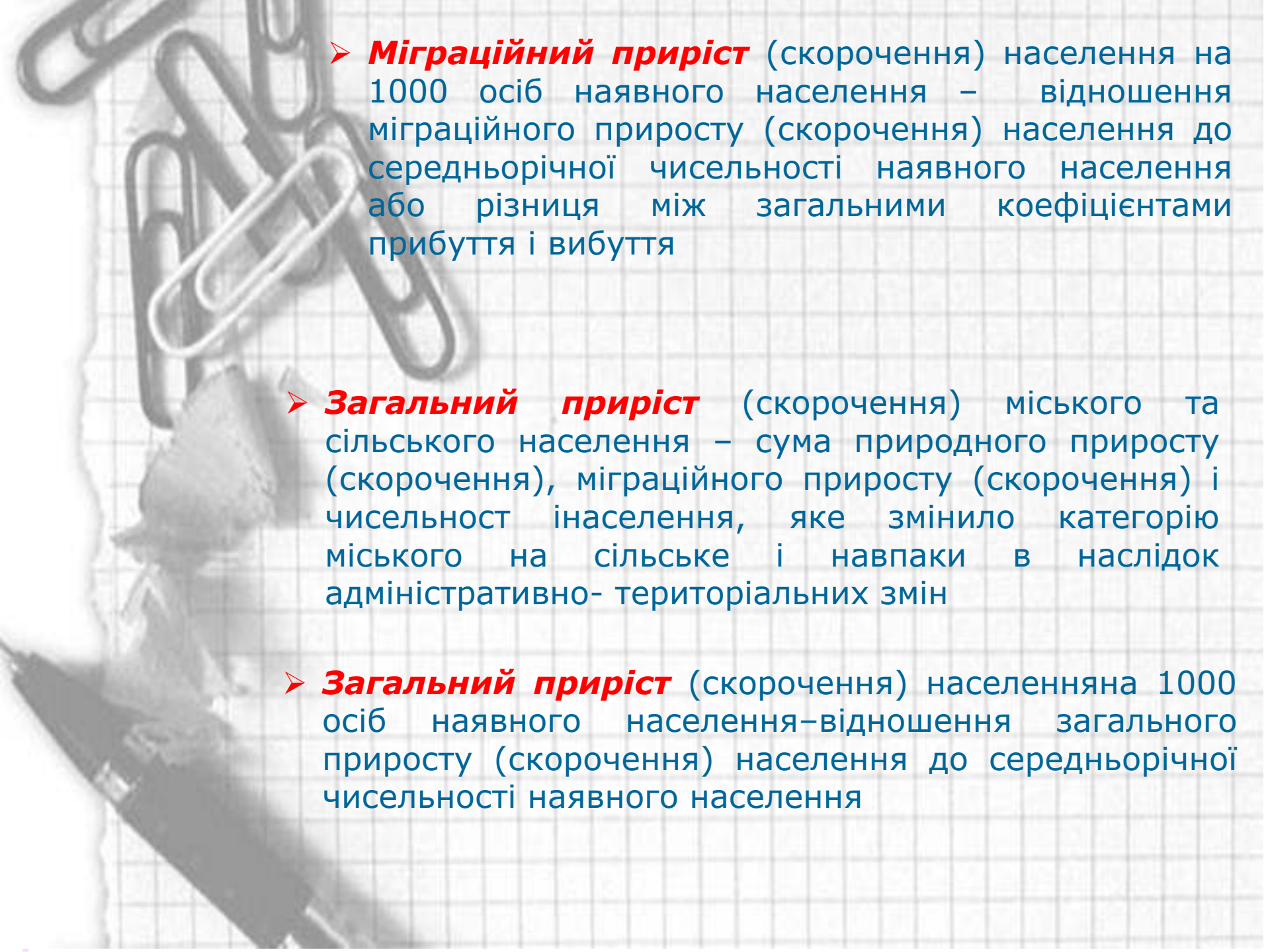

ПРИРОДНИЙ РУХ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ (на 1000 нас.)

Показник	все населення	міське	сільське
Народжуваність	10,5	10,4	11,9
Смертність	15,6	13,7	18,6
Природний приріст	(-5,1)	- 3,3	- 6,7
Смертність немовлят	9,1	10,6	11,8

-
- **Адміністративно-територіальна одиниця** – автономна республіка, область, район, місто, районумісті, селище міського типу, село, селище.
 - **Адміністративно - територіальний устрій** – поділ території держави на систему адміністративних одиниць.
 - **Наявне населення** – населення, яке на момент перепису перебуває на певній території, враховуючи тимчасово проживаючих (за умови їхньої відсутності у постійному місці проживання не більше ніж 12 місяців) .
 - **Міське населення** – населення, яке проживає у міських населених пунктах. Сільське населення – населення, яке проживає у сільських населених пунктах. До міських населених пунктів належать міста та селища міського типу, до сільських – села і селища.

-
- **Розрахунок (оцінка) чисельності населення** – наближене визначення чисельності населення на території країни або її частини без проведення перепису населення.
 - **Середньорічна чисельність населення** – розрахована як середня арифметична чисельності на початок і кінець календарного року
 - **Природний приріст** (скорочення) населення – різниця між кількістю живонароджених та кількістю померлих
 - **Природний приріст** (скорочення) населення на 1000 осіб наявного населення – відношення природного приросту (скорочення) населення досередньорічної чисельності наявного населення або різниця між загальними коефіцієнтами народжуваності та смертності
 - **Міграційний приріст** (скорочення) населення – різниця між кількістю прибулих на певну територію та кількістю вибулих за її межі

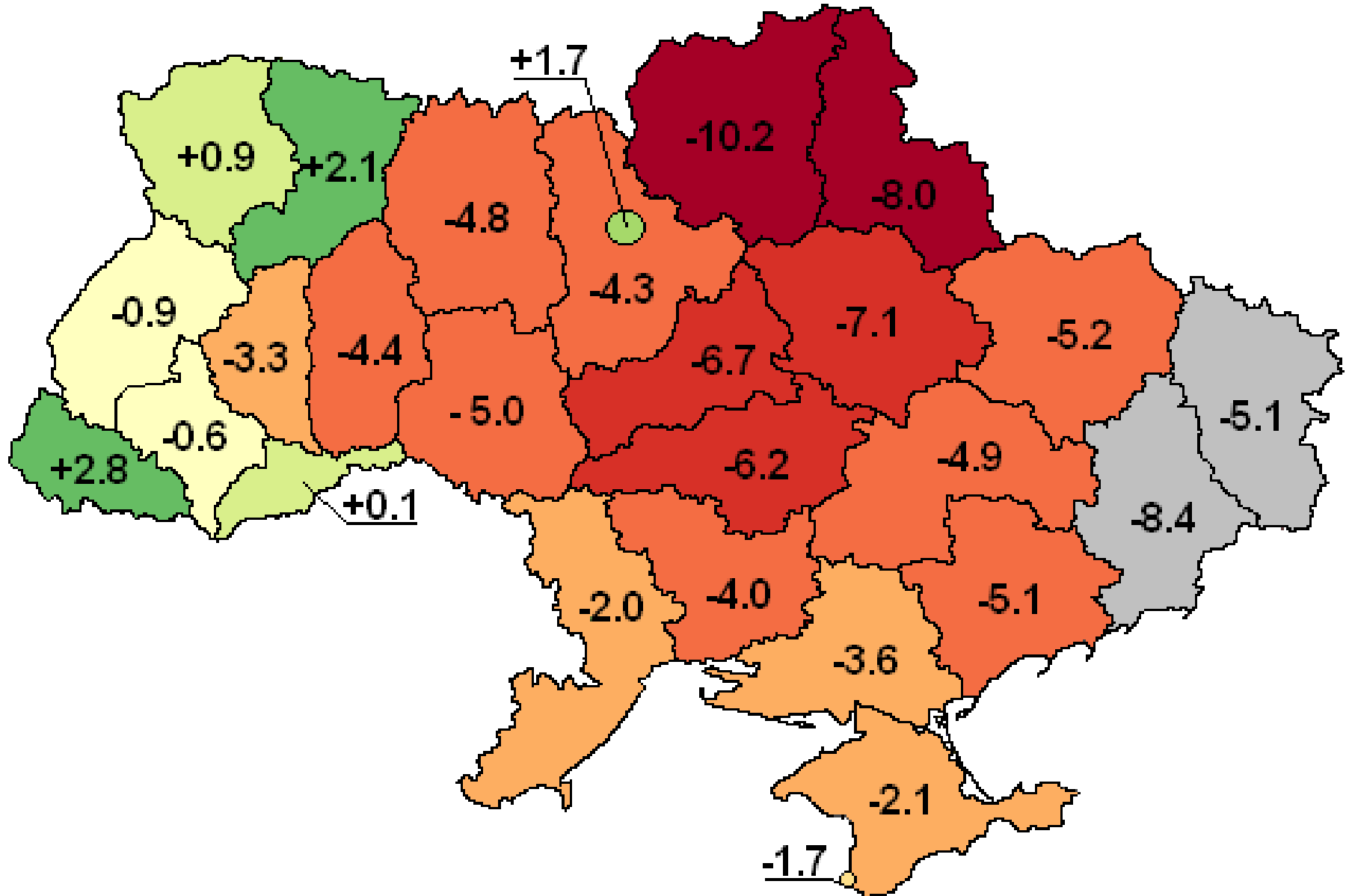

➤ **Міграційний приріст** (скорочення) населення на 1000 осіб наявного населення – відношення міграційного приросту (скорочення) населення до середньорічної чисельності наявного населення або різниця між загальними коефіцієнтами прибуття і вибуття

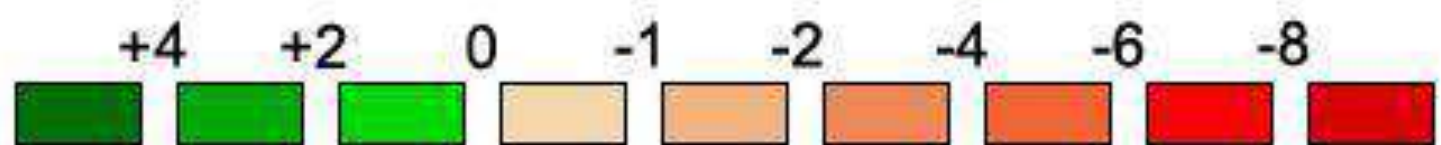
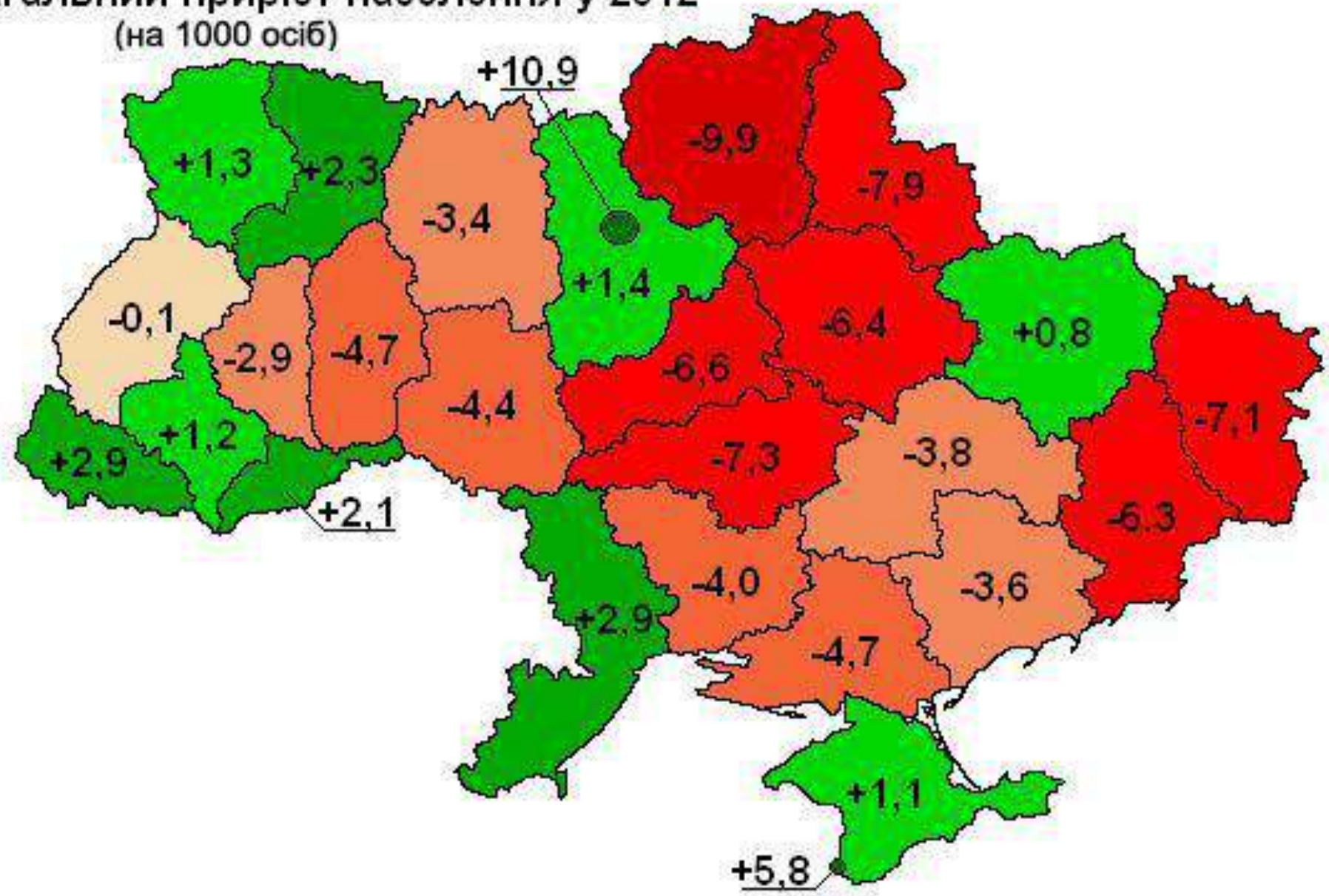
➤ **Загальний приріст** (скорочення) міського та сільського населення – сума природного приросту (скорочення), міграційного приросту (скорочення) і чисельност і населення, яке змінило категорію міського на сільське і навпаки в наслідок адміністративно- територіальних змін

➤ **Загальний приріст** (скорочення) населення на 1000 осіб наявного населення – відношення загального приросту (скорочення) населення до середньорічної чисельності наявного населення

Коефіцієнт природного приросту населення у 2014 р.
(на 1000 осіб)

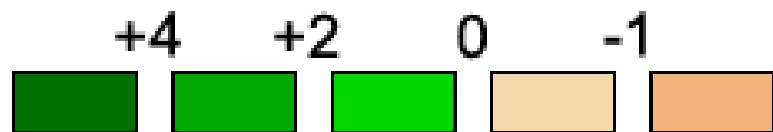
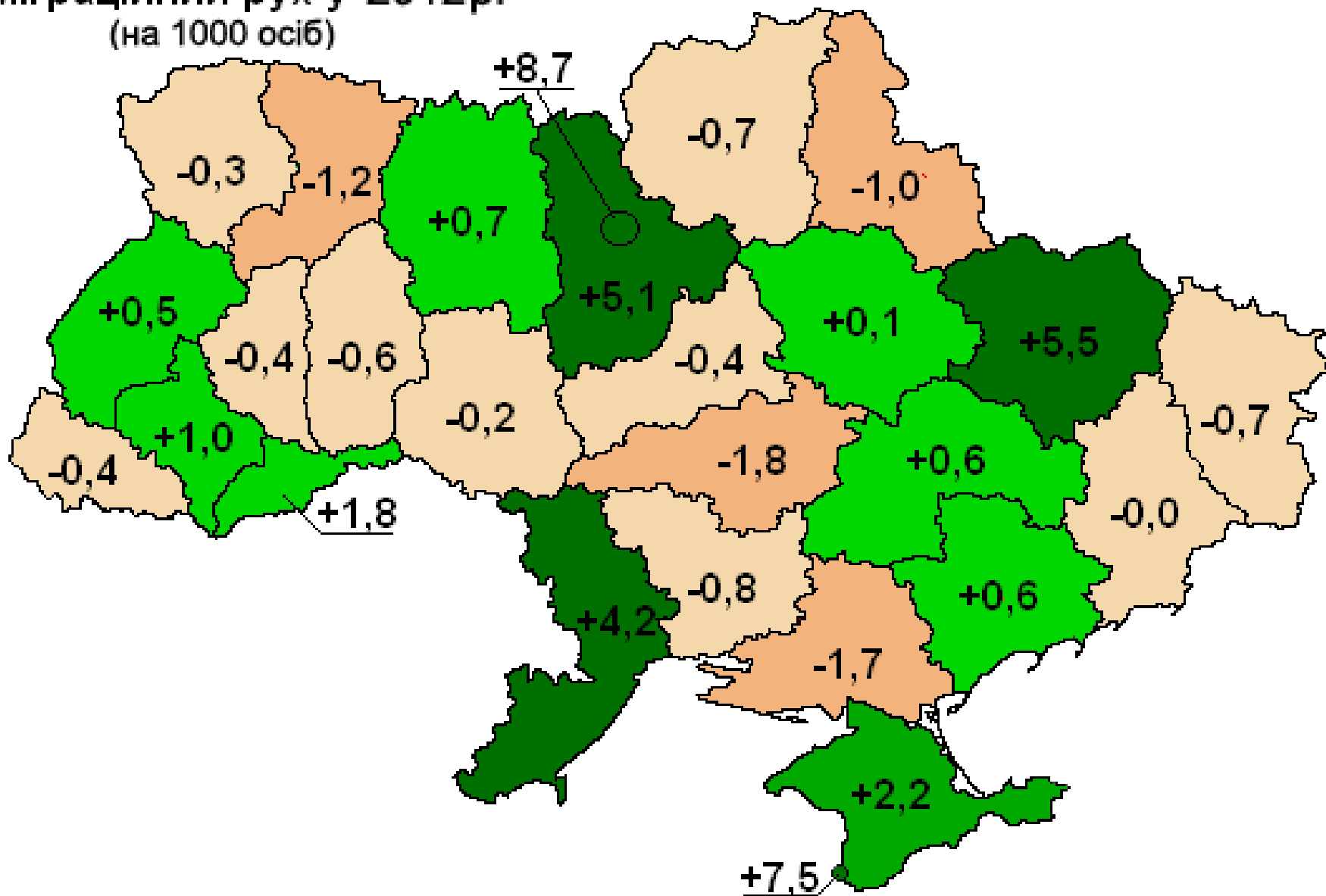

Загальний приріст населення у 2012 (на 1000 осіб)

Міграційний рух у 2012р.

(на 1000 осіб)

Стан здоров'я

Стан здоров'я населення України і Європейського Союзу (2009р.)

Показник	Україна	ЄС
Смертність (на 1000 населення)	16,3	6,7
Очікувана тривалість життя	68,1	74,0
Очікувана тривалість здорового життя	59,2	67,0
Приріст населення (на 1000 населення)	-5,7	+4,1

Народжуваність

- **Живонародження** є повне вигнання чи витягнення продукту зачаття з організму матері незалежно від терміну вагітності, який після такого відокремлення дихає чи виявляє інші ознаки життя, такі як: серцебиття, пульсація пуповини чи відповідні рухи довільної мускулатури незалежно від того, перерізана пуповина чи ні, чи відшарувалась плацента.

Смерть плоду – є смерть продукту зачаття до його повного вигнання чи вилучення з організму матері незалежно від тривалості вагітності: на це вказує той факт, що після такого відокремлення плід не дихає чи не виявляє інших будь-яких ознак життя, таких як: серцебиття, пульсація пуповини чи відповідні рухи довільної мускулатури.

Основні статистичні показники народжуваності

- **Загальний показник народжуваності** (частота народжуваності):

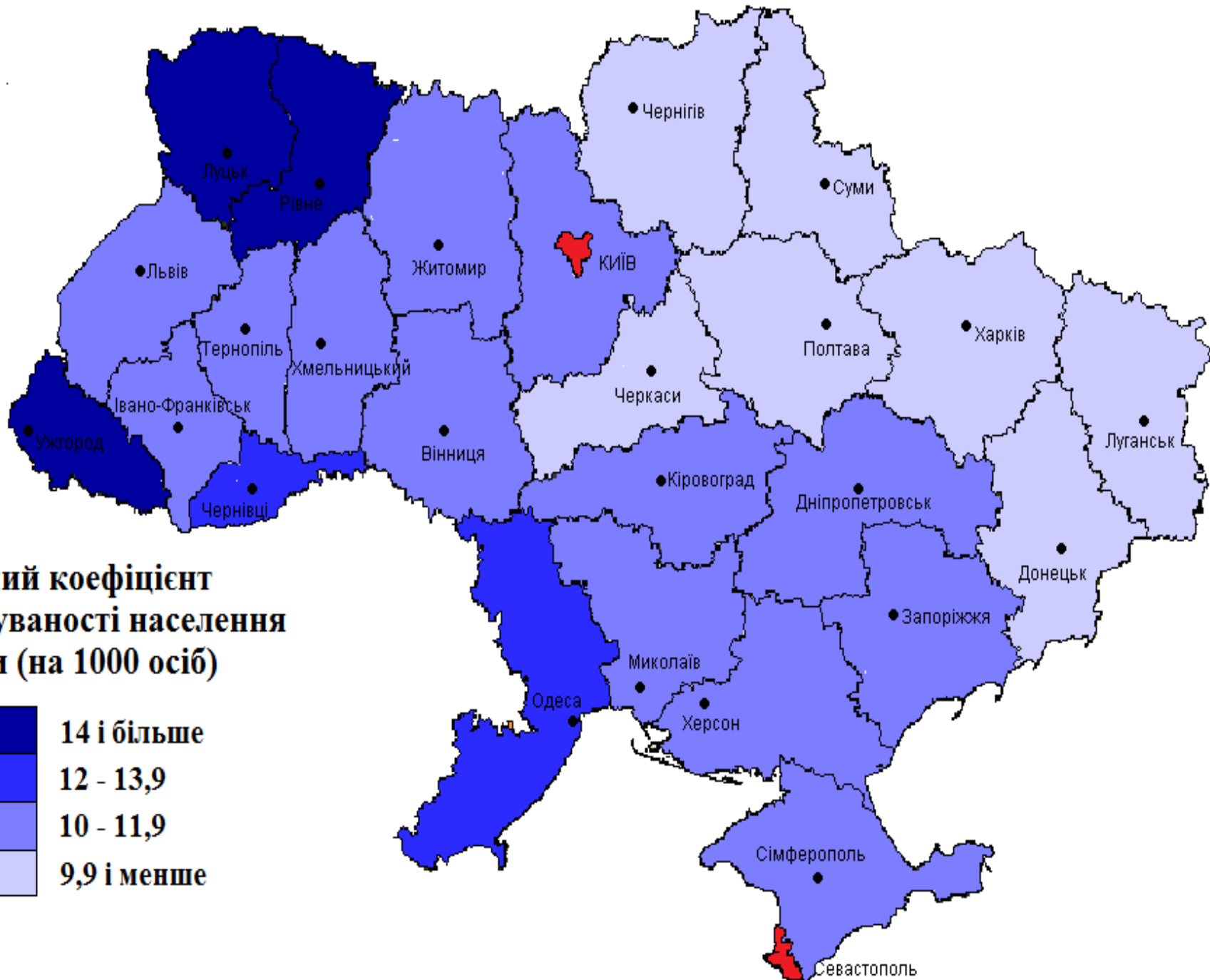
Число народжених живими за рік * 1000

Середньорічна чисельність населення

- **Спеціальний показник народжуваності:**

Число народжених живими за рік * 1000

Число жінок у віці 15-49 років

Чинники, що впливають на народжуваність

- Зменшення числа шлюбів і збільшення числа розлучень.
- Активне залучення жінок до суспільного життя.
- Зайнятість певної частини жінок у виробництвах з небезпечними та шкідливими умовами праці.
- Незадовільний стан репродуктивного здоров'я жінок.
- Економічна ситуація в суспільстві.
- Національні традиції.

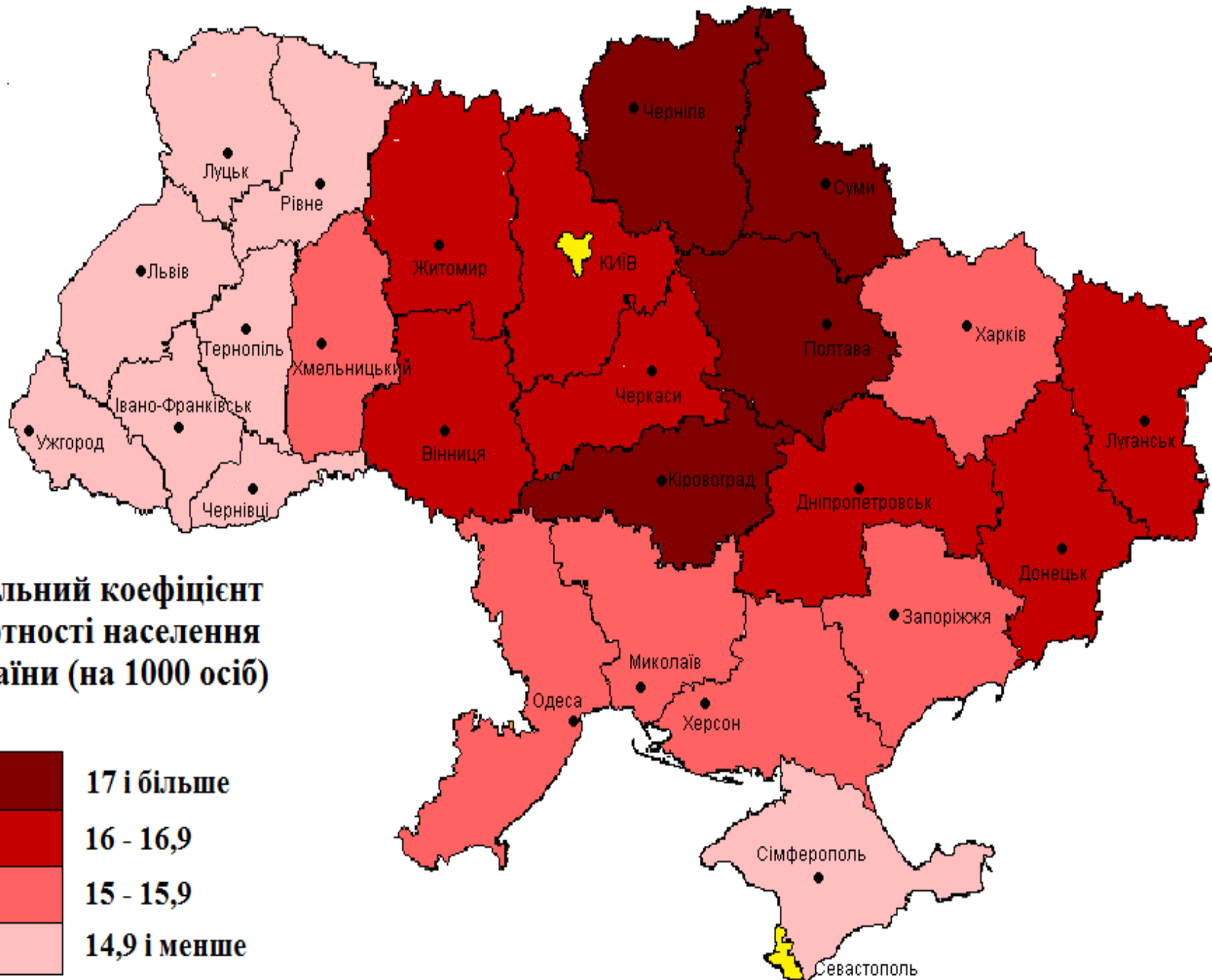
Смертність

- **Загальний показник смертності:**

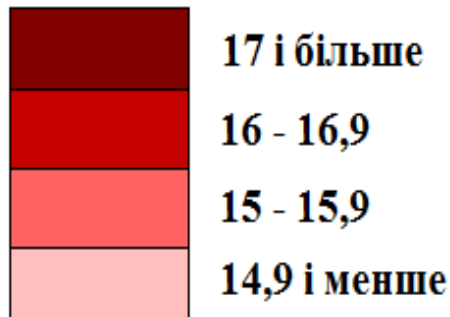
Число померлих за рік * 1000

Середньорічна чисельність населення

- **Спеціальні показники смертності** – це смертність за статтю (у чоловіків і жінок), за віком, за причинами (від окремих класів, груп і нозологічним формам захворювань).

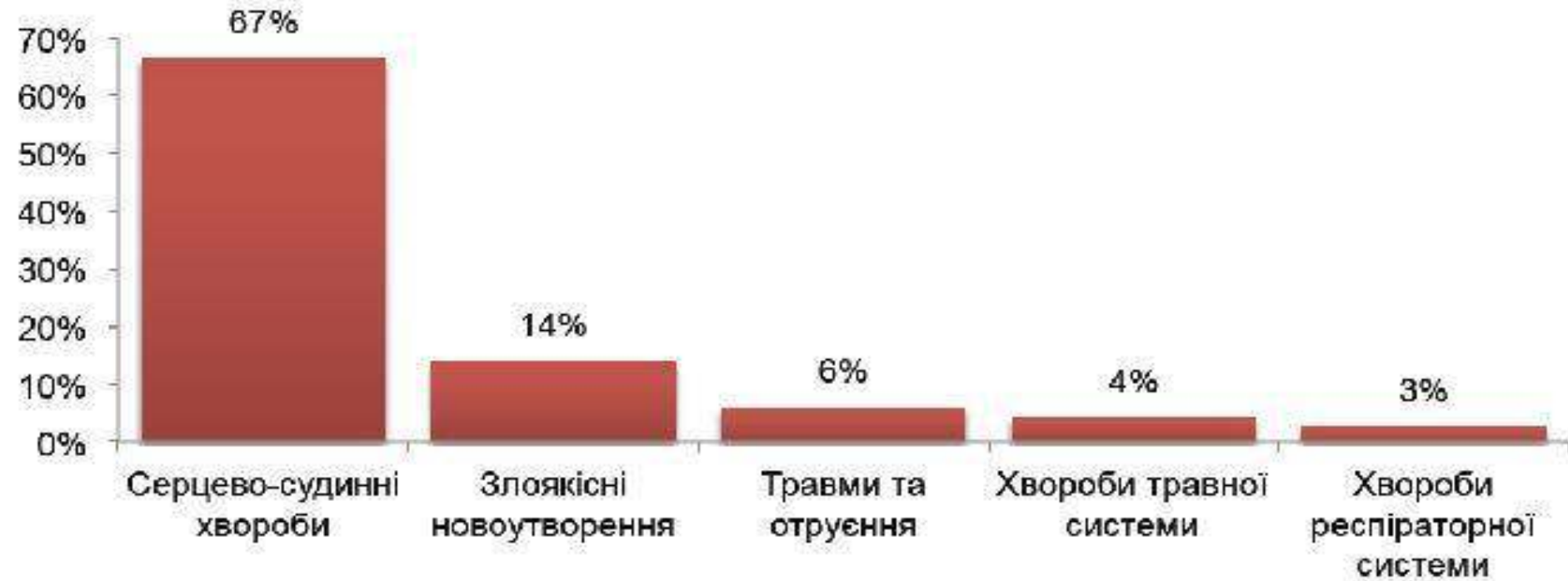

Загальний коефіцієнт смертності населення України (на 1000 осіб)

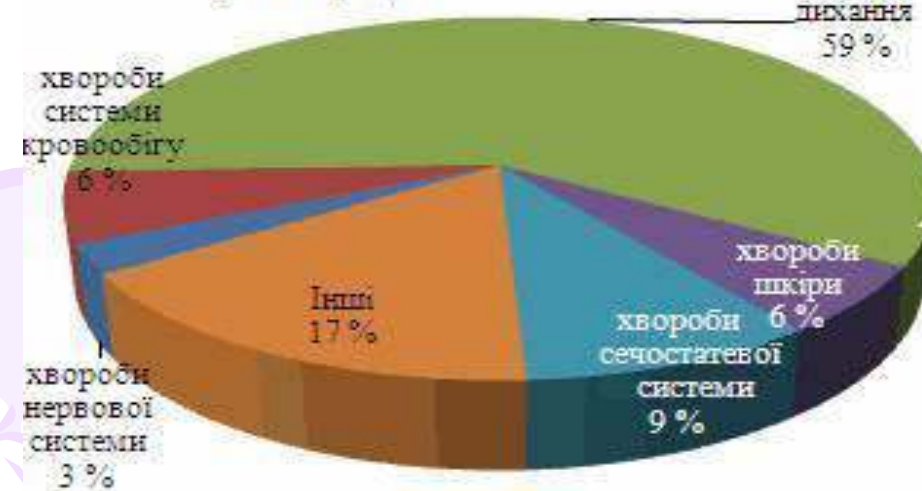

Основні причини смертності в Україні, %

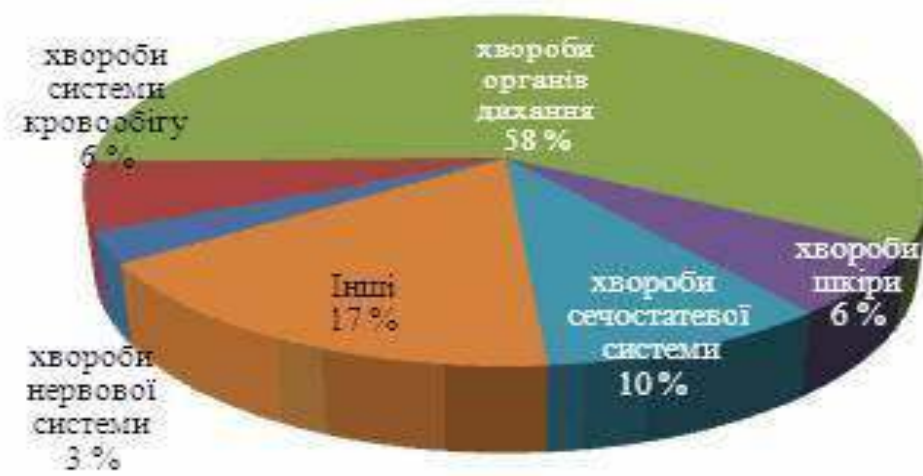
Джерело: ВОЗ, 2013

Захворюваність за видами хвороб у 2009 році

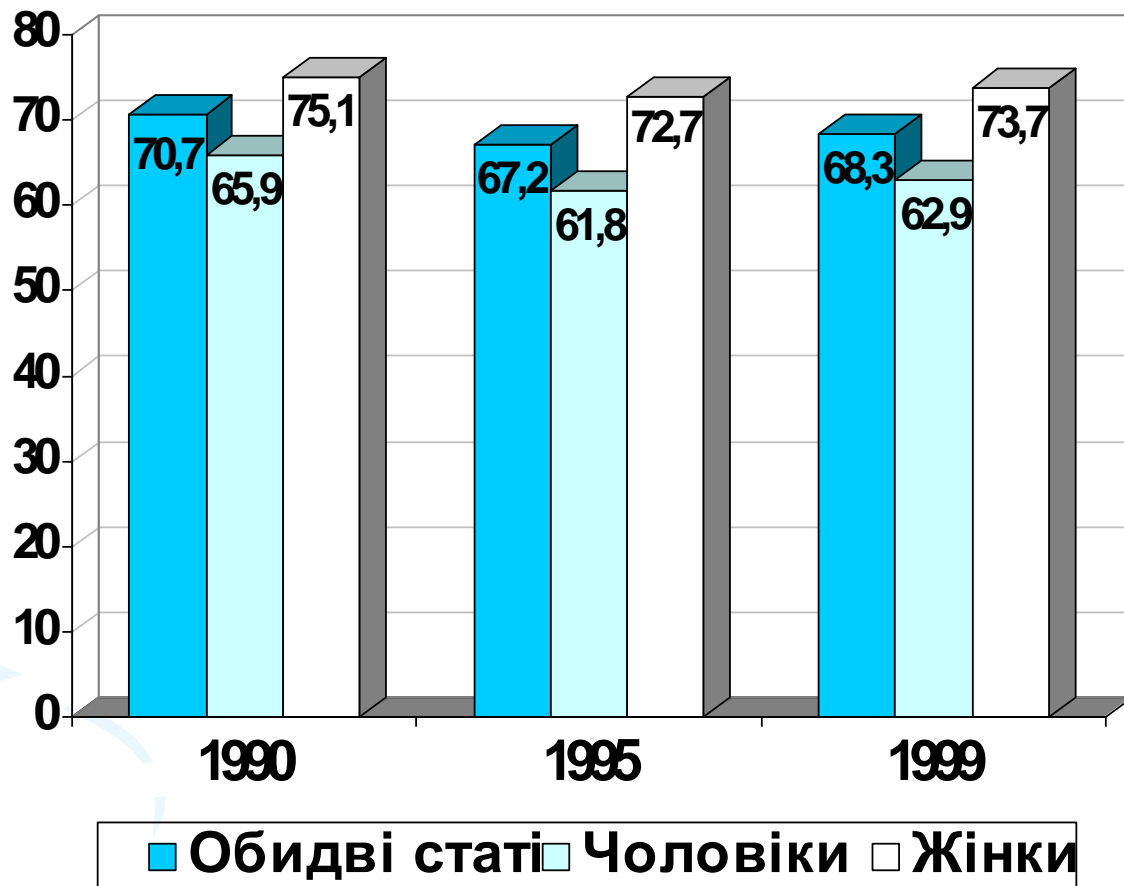
Захворюваність за видами хвороб у 2010 році

Середня очікувана тривалість життя

- **Середня очікувана тривалість життя** – це середнє число років, що належить прожити поколінню, яке народилося при умові, якщо протягом наступного життя показники смертності будуть такими ж, як і в роки, для яких виконувались розрахунки.

Середня очікувана тривалість життя (років)

Захворюваність населення

- **Захворюваність населення** – включає в себе показники, які характеризують рівень різних захворювань та їх структуру серед усього населення або окремих його груп на даній території.

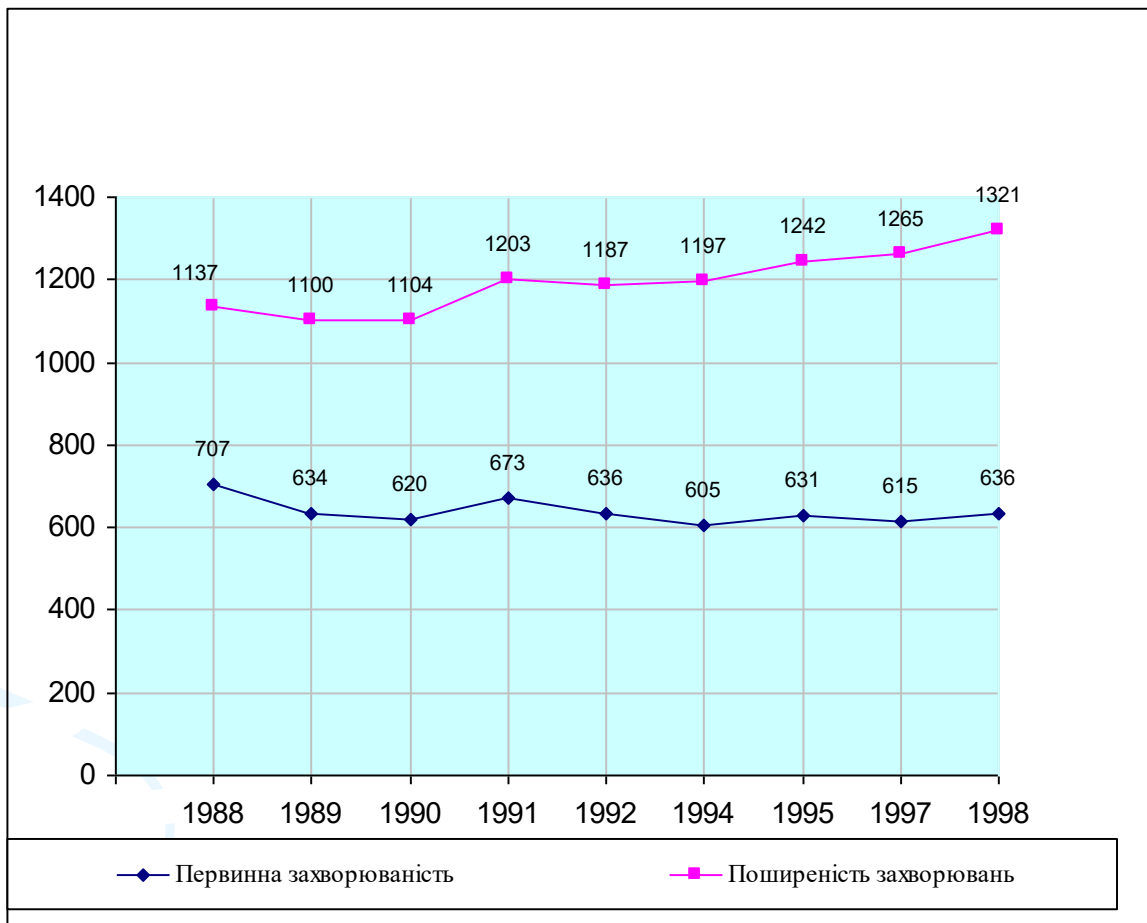

Основні методи вивчення захворюваності

- За даними звертань по лікарську допомогу в медичні заклади.
- Медичних оглядів окремих груп населення.
- Про причини смерті.
- Опитування населення.
- Спеціальних вибіркового досліджень.

Динаміка рівнів поширеності та первинної захворюваності населення України за 1988-1998рр. (на 1000 населення)

Загальна захворюваність

- **Загальна захворюваність** враховує поширеність усіх хвороб серед усього населення в цілому та окремих захворювань у певних його групах на даній території за результатами звертань.

Основні показники загальної захворюваності

- **Первинна захворюваність** – рівень вперше зареєстрованих захворювань за календарний рік на даній території, при цьому враховуються всі гострі та вперше встановлені протягом року хронічні захворювання.

Кількість захворювань, які
зареєстровані вперше в даному році \cdot 1000
Середньорічна чисельність населення

Основні показники загальної захворюваності

- **Загальна захворюваність** – рівень усіх зареєстрованих захворювань за календарний рік: гострих і хронічних.

Кількість усіх зареєстрованих
протягом даного року захворювань $\cdot 1000$
Середньорічна чисельність населення

Основні показники загальної захворюваності

- **Структура первинної та загальної захворюваності населення**

Кількість усіх зареєстрованих протягом року захворювань
даного класу, групи, нозологічної форми $\cdot 1000$

Кількість усіх зареєстрованих протягом року захворювань

Інфекційна захворюваність

Показники інфекційної захворюваності:

- **Частота виявлених захворювань** (співвідношення їх числа до чисельності населення даної території).
- **Сезонність** (за основу беруться дані про число захворювань по місяцях, показники сезонних коливань це співвідношення даних за місяць до середньорічних).

Частота госпіталізації та повнота охоплення нею (відношення числа госпіталізованих до чисельності населення; до числа виявлених захворювань, у відсотках).

Частота захворювань за віком, статтю, професією (співвідношення числа захворювань у відповідній групі до чисельності населення даної групи).

Число виявлених бацилоносіїв на 1000 обстежених.

Таблиця 2. Захворюваність на інфекційні хвороби в деяких країнах Європи у 2005 р. (на 100 тис. населення)

Хвороба	Австрія	Фінляндія	Німеччина	Велика Британія	Італія	Україна	Перевищення захворюваності в Україні порівняно з країнами Європи (рази)
Шигельоз	1,27	2,37	1,11	2,39	1,68	20,62	8,6-18,6
Вірусний гепатит А	1,99	0,15	1,49	0,76	0,66	43,6	21,9-290
Вірусний гепатит В	7,15	1,1	1,59	0,68	1,4	11,24	1,6-16,5
Менінгококова інфекція	1,09	0,42	0,76	0,36	1,12	2,03	1,8-5,6
Коклюш	1,62	Немає даних	0,7	0,6	0,7	3,21	2-4,6
Краснуха	-	-	-	0,06	0,3	74,04	246,8-750
Кір	0,11	0,02	0,95	0,13	0,24	5,06	23,3-46
Дифтерія	-	-	-	-	-	0,26	260
Вітряна віспа	Немає даних	Немає даних	Немає даних	32	Немає даних	251,96	7,9

Хвороби що підлягають спеціальному обліку

- Злоякісні новоутворення.
- Психічні хвороби.
- Венеричні хвороби.
- Активний туберкульоз.
- Важкі мікози.

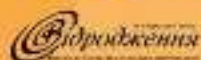

ДИНАМІКА

ЗРОСТАННЯ КІЛЬКОСТІ ХВОРИХ НА ЗЛОЯКІСНІ НОВОУТВОРЕННЯ

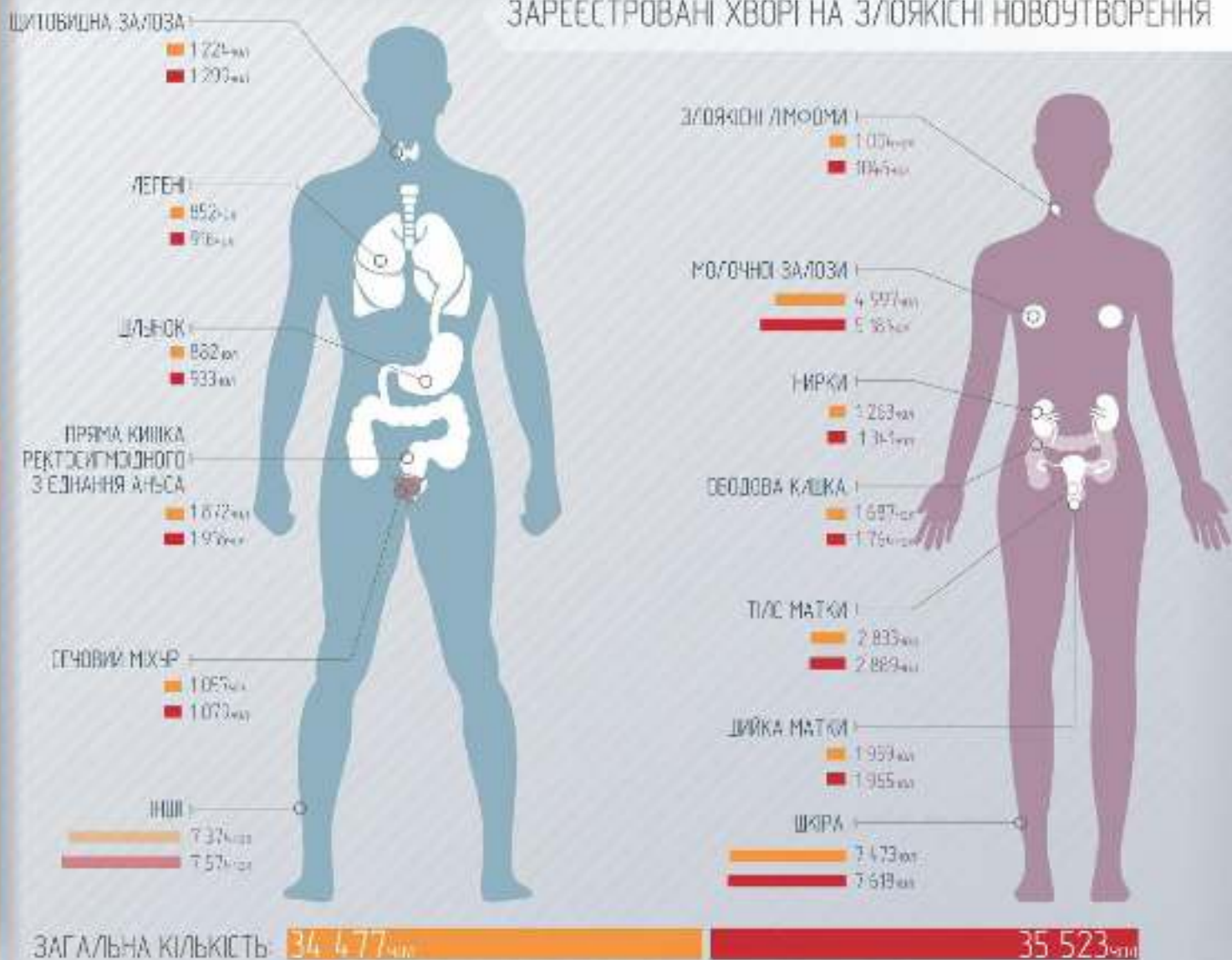
У РОЗРІЗІ ЛОКАЛІЗАЦІЇ ПУХЛИН У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

ІЯКІ СТОЯЛИ НА ДИСПАНСЕРНОМУ ОБЛІКУ

2015 рік: інформація
Інститут онкології НАН України

ЗАРЕЄСТРОВАНІ ХВОРИ НА ЗЛОЯКІСНІ НОВОУТВОРЕННЯ

Джерело: Полтавський обласний клінічний
онкологічний диспансер

www.ioa.ukraine.org

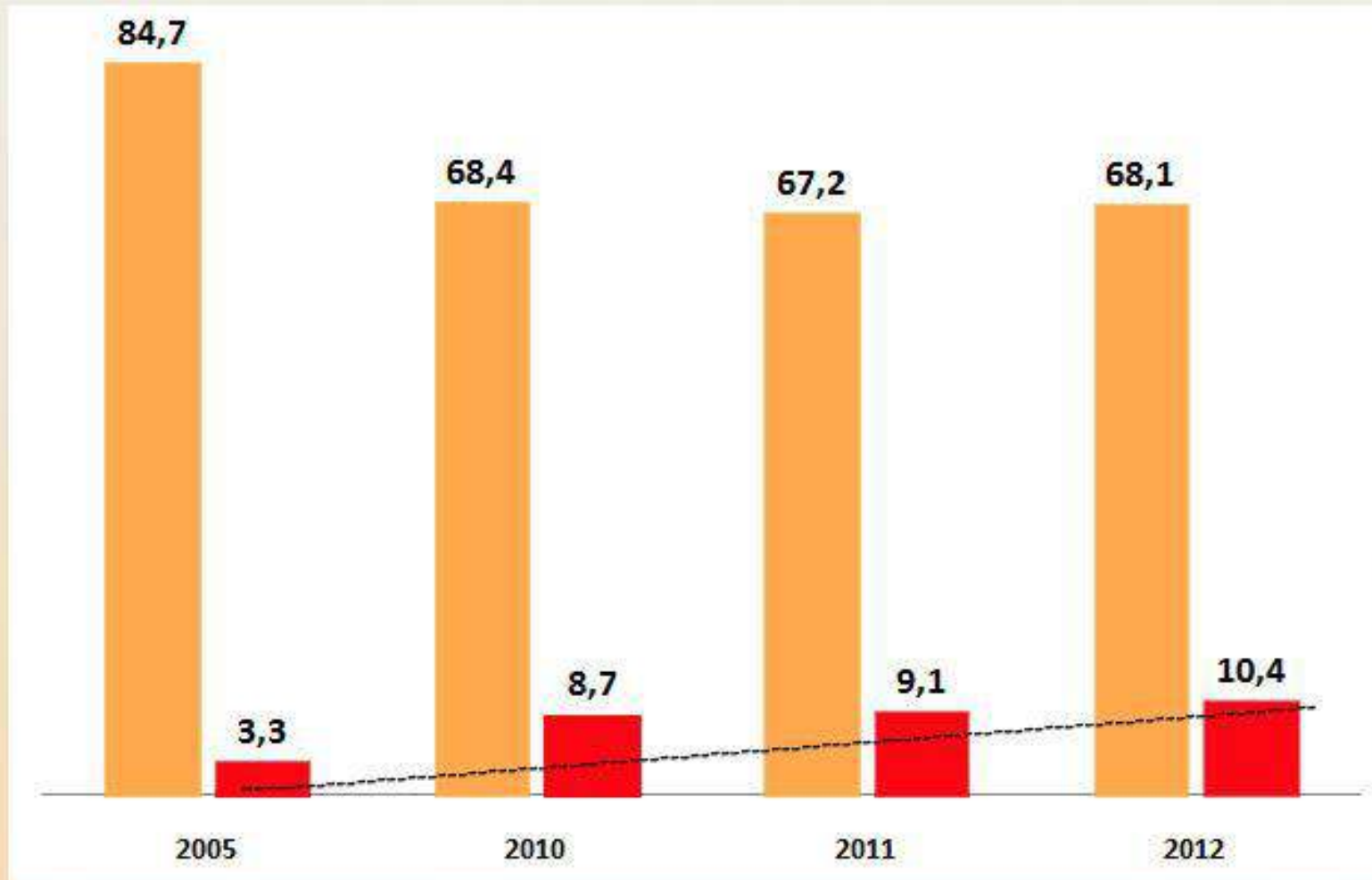
www.facebook.com/ioa.ukraine.org

Захворюваність на туберкульоз в Україні

на 100 тисяч населення

■ на туберкульоз

■ у поєднанні з ВІЛ інфекцією

За даними Держслужби України соцзахворювань

Основні документи для реєстрації

- Повідомлення про хворого, якому вперше в житті встановлено діагноз активного туберкульозу, венеричної хвороби, трихофітії, мікроспорії, фавусу, корости, трахоми, психічного захворювання (ф № 089/0).
- Повідомлення про хворого, з уперше в житті встановленим діагнозом раку чи іншого злоякісного новоутворення (ф № 089/0)

Назва міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, у сфері управління якого перебуває заклад

Найменування та повна поштова адреса закладу, відповідальні особи якого заповнили повідомлення

Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ

МЕДИЧНА ДОКУМЕНТАЦІЯ
ОБЛІКОВА ФОРМА № 0 8 9 / о

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ МОЗ України та Держкомстату
України від 25.03.2002 № 112/139

ПОВІДОМЛЕННЯ

**про хворого з уперше в житті встановленим діагнозом
активного туберкульозу або його рецидиву**

" ____ " _____ 20 ____ р.

(дата заповнення повідомлення)

Повідомлення направлено

(найменування лікувально-профілактичного закладу)

1. Прізвище, ім'я, по батькові хворого

2. Стать: чоловіча – 1, жіноча – 2 | 3. Вік ____ | 4. Дата звернення (профогляду)

(число, місяць, рік)

5. Поштова адреса місця проживання хворого: країна _____ ;

область _____, район _____ ;

населений пункт _____, вулиця _____

будинок № _____, кв. № _____

6. Мешкає у: місті – 1, селі – 2

7. Найменування закладу, де працює (навчається) хворий _____

8. Спеціальність _____

9. Інвалід: так - 1, ні - 2

10. Детальний клінічний діагноз захворювання відповідно до МКХ-10

(код за МКХ-10)

11. Дата встановлення діагнозу

(число, місяць, рік)

12. Діагноз установлено під час: звернення до лікаря - 1, профогляду - 2, обстеження у стаціонарі - 3, обстеження осіб, що перебували у контакті з хворим, - 4, розтину померлого - 5, інше - 6 (уписати)

13. Діагноз підтверджено дослідженням: клінічним - 1, рентгенологічним - 2, лабораторним - 3, іншим - 4 (уписати)

а) наявність бактеріовиділення: так (БК+) - 1, ні (БК-) - 2

б) за умови наявності бактеріовиділення (БК+) указати метод його виявлення: бактеріологічний - 1, бактеріоскопічний - 2, гістологічний - 3

14. Найменування лікувально-профілактичного закладу, до якого направлено хворого

Дата відправлення повідомлення " " 20 р.

Прізвище, ім'я, по батькові лікаря,
який заповнив повідомлення

(підпис)

Основні показники тимчасової втрати працездатності

- Показник випадків тимчасової непрацездатності на 100 працюючих.
- Показник календарних днів тимчасової непрацездатності на 100 працюючих.
- Середня тривалість випадку тимчасової непрацездатності.
- Показник структури захворюваності з тимчасовою втратою працездатності.

Чинники, що впливають на рівень захворюваності з тимчасовою втратою працездатності

- Санітарно-гігієнічні умови праці.
- Організація виробничих процесів.
- Умови побуту.
- Організація та якість медичного обслуговування.
- Якість лікарської експертизи працездатності.
- Склад працюючих за віком, професією, стажем роботи.

Циловий бік

Залюбовність лікарів і абстрактність закляду охорони здоров'я

ЛИСТОК НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ ПЕРВИННИЙ, ПРОДОВЖЕННЯ ЛИСТКА № _____
(виповідне підкреслити)
Іванова Ольга Сергіївна _____
(прізвище, ім'я, по батьковій непрацездатного)
ТОВ «МІРАТ» м. Харків, вул. Фрунзе, б. 52 _____
(місце роботи: назва підприємства, установи, організації)
Виданий 10 квітня 2014 р. _____
(число, місяць)

Серія АВГ № 348575.
Смирнова В. Б.
(прізвище лікаря)

№ медичної карти 3578
Іванова
(підпис одержувача)

КОРИНЕЦЬ

ЛІНІЯ ВІДРІЗУ

ЛИСТОК НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ ПЕРВИННИЙ, ПРОДОВЖЕННЯ ЛИСТКА № _____
(виповідне підкреслити)
Харківська міська лікарня № 18 _____
(назва і місцезнаходження закладу охорони здоров'я)
Виданий 10 квітня 2014 р. _____
(число, місяць)

Іванова Ольга Сергіївна Вік 25
(прізвище, ім'я, по батьковій непрацездатного) (повних років)
ТОВ «МІРАТ» м. Харків вул. Фрунзе, б. 52 _____
(місце роботи: назва підприємства, установи, організації)

Печатка закладу охорони здоров'я

Чол. Жін.

виповідне підкреслити

Шифр МКХ-10 J.31.1

Діагноз первинний: Хронічний назофарингіт

Діагноз заключний: Хронічний назофарингіт

Причина непрацездатності: захворювання загальне – 1, професійне та його наслідки – 2, наслідок аварії на ЧАЕС – 3, нещасний випадок на виробництві та його наслідки – 4, не виробничі травми – 5, контакт з хворими на інфекційні захворювання та бактеріоносійство – 6, санаторно-курортне лікування – 7, вагітність та пологи – 8, ортопедичне протезування – 9, догляд (вік) _____ – 10.

РЕЖИМ: Відмітки про порушення режиму: Підпис лікаря _____

Перебував у стаціонарі з _____ 20____ р. по _____ 20____ р. Направлений у МСЕК _____ 20____ р. Підпис голови ЛКК _____

Перевести тимчасово на іншу роботу з _____ 20____ р. по _____ 20____ р. Оглянутий у МСЕК _____ 20____ р. Висновок МСЕК _____ Підпис голови ЛКК _____ М. П. Підпис голови МСЕК _____

Відачу листка непрацездатності дозволяю: М. П. Підпис головного лікаря _____ М. П. МСЕК

ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД РОБОТИ

З якого числа	До якого числа включно	Посада і прізвище лікаря	Підпис та печатка лікаря
З 10.04.2014 (число, місяць, рік)	Чотирнадцять квітня (словами число і місяць)	Терапевт Смирнова	Смирнова
З _____ (число, місяць, рік)	(словами число і місяць)		
З _____ (число, місяць, рік)	(словами число і місяць)		
З _____ (число, місяць, рік)	(словами число і місяць)		

СТАТИ ДО РОБОТИ
З п'ятнадцятого квітня
(словами число і місяць)

ПРОДОВЖУЄ ХВОРИТИ

Видано новий листок непрацездатності (продовження) № _____

Терапевт Смирнова
посада, прізвище

Смирнова
підпис лікаря

Печатка закладу охорони здоров'я

ПРИМІТКА:

Документ, що засвідчує непра- цездатність

Тенденції стану здоров'я населення України

- Зростає первинна захворюваність.
- Зростає частота переходу гострих захворювань у хронічні.
- Найбільш поширені захворювання дихальних шляхів, інфекційні, системи кровообігу, нервової системи, органів чуття.
- Підвищується частота вроджених вад і спадкових захворювань.
- Значно збільшується інфекційна захворюваність, і в першу чергу туберкульоз, кишкові інфекції, вірусний гепатит.
- Зростає поширеність соціально обумовлених хвороб, насамперед туберкульозу, СНІДу.